

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра міжнародних відносин і аудиту



«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувачем кафедри

Пашкевич М.С.

01.09.2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Демократія і міжнародні відносини»

Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика та інформація»
Спеціальність	Д «Бізнес, адміністрування та право», J «Транспорт та послуги»
Освітній рівень.....	C1, C3, C7, D1, D5, J3
Статус	магістр
Загальний обсяг	вибіркова фахова
Форма підсумкового контролю	4 кредити ECTS (120 годин)
Термін викладання	диференційований залік
Мова викладання	2-й семестр
.....	українська

Викладач: доц. Двуреченська О.С.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Демократія і міжнародні відносини» для магістрів спеціальності С1, С3, С7, D1, D5, J3 / О.С. Двуреченська; НТУ «Дніпровська політехніка», каф. міжнародних відносин і аудиту. – Д.: НТУ «ДП», 2025. – 10 с.

Розробник – Двуреченська О.С.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання;
- бажані базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти.

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	4
4 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	6
5.1 Шкали	6
5.2 Засоби та процедури.....	6
5.3 Критерії.....	8
6 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	11
7 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	Error! Bookmark not defined. 1

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – є формування у студентів розуміння сутності взаємодії влади та громадян в умовах розвитку демократичного суспільства, прав людини та їх захисту на міжнародному рівні, функцій громадянського суспільства та громадської участі.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)
	зміст
ДРН1	Розуміти взаємозв'язок влади та громадянина в умовах демократії, права людини, механізми захисту прав людини і роль, яку відіграє громадянське суспільство у моніторингу діяльності уряду та співпраці з ним на міжнародному рівні.
ДРН2	Місце та функції громадянського суспільства та окремого громадянина у демократії.
ДРН3.	Ідентифікувати та досліджувати існуючі у суспільстві проблеми, а також розробляти рекомендації щодо їх вирішення.
ДРН4.	Застосовувати інструменти громадської участі для вирішення суспільних проблем.
ДРН5.	Чітко та зрозуміло пояснювати складні суспільні проблеми, спонукати інших до спільних дій для їх вирішення.
ДРН6	Усвідомлювати екологічну та соціальну відповідальність особистості, бізнесу, громади як невід'ємної умови функціонування сталого демократичного суспільства.

3. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні і заняття	самостійна робота	аудиторні і заняття	самостійна робота	аудиторні і заняття	самостійна робота
лекційні	58	18	40	-	-	4	56
практичні	58	18	40	-	-	4	56
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
контрольні заходи	4	4				-	-
РАЗОМ	120	40	80	-	-	8	112

4. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	58
ДРН1	1. Теоретичні засади основи демократичного врядування	4
	1.1 Філософські засади демократичного врядування	
	1.2 Формування суспільства і держави	
ДРН1	2.Провідні концепції демократії	6
	2.1. Класична ліберальна демократія	
	2.2. Плюралістична демократія	
	2.3. Елітарна демократія	
ДРН2	3. Демократія як фактор міжнародних відносин	6
	3.1. Демократичні інститути і міжнародні відносини	
	3.2. Вплив громадянського суспільства на міжнародні відносини	
	3.3. Виклики демократії на міжнародній арені	
ДРН3	4. Розвиток демократії в європейських країнах	6
	4.1. Особливості розвитку демократії в провідних європейських країнах	
	4.2. Виклики європейській демократії	
ДРН6	5. Демократичні засади американського суспільства	6
	5.1. Чинники формування демократичного суспільства в США	
	5.2. Вплив громадянського суспільства на формування та реалізації зовнішньої політики США	
	5.3. Виклики американській демократії	
ДРН3	6. Демократія та країни азійського регіону	6
	6.1. Демократія та країни Близького Сходу	
	6.2. Особливості розвитку демократії в Індії, КНР, Японії	
ДРН4	7. Участь міжнародних міжурядових організацій у розвитку демократичних засад в міжнародних відносинах	6
	7.1. Провідні міжурядові організації та демократія	
	7.2. Міжнародні механізми захисту прав людини	
ДРН1	8. Участь міжнародних неурядових організацій у розвитку демократичних засад в міжнародних відносинах	6
	8.1. Провідні неурядові організації та демократія	
	8.2. Вплив неурядових організацій на розвиток демократичних процесів в світі	
ДРН2	9. Електронне урядування та електронна демократія	6
	9.1. Електронне урядування	
	9.2. Електронна демократія	
ДРН4	10. Демократичний транзит як процес поширення та подальшого розвитку демократії у XXI ст.	6
	10.1 Вплив глобалізації на розвиток демократії в світі	
	10.2. Сучасні виклики демократизації міжнародних відносин	
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	58
ДРН1	1.Особливості сучасної ліберальної демократії	4
ДРН1	2.Провідні концепції демократії	6

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН2	3. Демократизація в сучасній системі міжнародних відносин і перспективи глобального громадянського суспільства	6
ДРН3	4. Демократія і демократичні процеси у новітній Україні: сутність та особливості	6
ДРН 6	5. Вплив громадянського суспільства на формування та розвиток зовнішньої політики США	6
ДРН 3	6. Виклики формування демократичних режимів в Азії	6
ДРН 4	7. Міжнародний механізм захисту прав людини	6
ДРН 1	8. Роль міжурядових та неурядових міжнародних організацій у розвитку демократичних засад в міжнародних відносинах	6
ДРН 2	9. Виклики функціонування електронної дипломатії в сучасному світі	6
	Контрольні заходи	4
	РАЗОМ	44

5. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

5.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

5.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії здобувача за вимогами НРК до 7-го кваліфікаційного рівня) під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (KKP)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання KKP (або інші види, визначає викладач) під час заліку (або екзамену) за бажанням здобувача
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		
або лабораторні	перевірка та захист	виконання лабораторних робіт		
або семінари	індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного та/або індивідуального завдання *(визначає викладач, інформація повинна співпадати з даними попередньої таблиці)*. Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання та його презентації. Лабораторні заняття оцінюються якістю виконання та захисту лабораторних робіт.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач під час заліку (або екзамену) має право виконувати KKP, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань KKP повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів KKP має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання KKP визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання KKP може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня за НРК.

5.3 Критерії

Реальні результати навчання здобувача ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для магістерського рівня вищої освіти подано нижче.

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 7-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: – спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; – критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить не грубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
♦ спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні	Відповідь характеризує уміння: – виявляти проблеми; – формулювати гіпотези; – розв'язувати проблеми; – оновлювати знання;	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур; ♦ здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах; ♦ здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	– інтегрувати знання; – провадити інноваційну діяльність; – провадити наукову діяльність	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з не грубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
♦ зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Зрозумілість відповіді (доповіді). <i>Мова:</i> правильна; чиста; ясна; точна; логічна; виразна; лаконічна. <i>Комунікаційна стратегія:</i> – послідовний і несуперечливий розвиток думки; – наявність логічних власних суджень; – доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; – правильна структура відповіді (доповіді); – правильність відповідей на запитання; – доречна техніка відповідей на запитання; – здатність робити висновки та формулювати пропозиції; – використання іноземних мов у професійній діяльності	95-100
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Відповідальність і автономія		
♦ управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів; ♦ відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів; ♦ здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії	Відмінне володіння компетенціями: – використання принципів та методів організації діяльності команди; – ефективний розподіл повноважень в структурі команди; – підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); – стресовитривалість; – саморегуляція; – трудова активність в екстремальних ситуаціях; – високий рівень особистого ставлення до справи; – володіння всіма видами навчальної діяльності; – належний рівень фундаментальних знань; – належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок	95-100
	Упевнене володіння компетенціями відповідальності і автономії з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Програми пакету Microsoft Office (Word, Excel, Power Point, Teams).
Дистанційна платформа Moodle.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Горобець І., Мартинов А. Теорія демократичного миру за умов кризи постбіполярної системи міжнародних відносин. Консенсус. 2022. (4). С. 86-101.
2. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017.
3. Латигіна Н. А. Сучасні тенденції розвитку демократії у світовому політичному просторі. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/latygina_suchasni.pdf
4. André Bächtiger, John S. Dryzek, Jane Mansbridge, Mark E. Warren. The Oxford Handbook of Deliberative Democracy, Oxford University Press, 2018. 976 с.
5. Leonard Weinberg, Elizabeth Francis, Eliot Assoudeh. Routledge Handbook of Democracy and Security, Taylor and Francis, 2020. 340 с.
6. Mettler Suzanne. Four Threats: The Recurring Crises of American Democracy. New York: St. Martin's Press, 2020.
7. Tom Theuns, Protecting Democracy in Europe. Pluralism, Autocracy and the Future of the EU. London: Hurst, 2024.

Допоміжні

1. Андрійчук Т. Державна політика сприяння розвитку громадянського суспільства: проблеми організаційно-функціонального забезпечення // Political Studies. 2021. №2. С. 80-96.
2. Кононенко В. В., Лапшин С. А. Громадянське суспільство та держава: співвідношення в публічному управлінні // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 8. С. 21 – 30.
3. Шайгородський Ю. Розвиток громадянського суспільства та проблема „дефіциту демократії?”. Політичний процес у незалежній Україні: підсумки і проблеми. Київ : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2021. С. 332—367.
4. Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 464 с.
5. Bin Xu. The Culture of Democracy: A Sociological Approach to Civil Society (Cultural Sociology). USA: Polity, 2022
6. Cianetti Licia, Dawson James, Hanley Seán. Rethinking „democratic backsliding” in Central and Eastern Europe – looking beyond Hungary and Poland. East European Politics. 2018. No. 34 (3). P. 243—256.
7. Democracy Facing Global Challenges: V-Dem Annual Democracy Report 2019 (Report). V-Dem Institute at the University of Gothenburg. May 2019..
8. Governance and Democracy in the Asia-Pacific. Political and Civil Society. Edited By
9. James S. Lai Asian American Connective Action in the Age of Social Media: Civic Engagement, Contested Issues, and Emerging Identities. Temple University Press, 2022
10. Keilitz I. Illiberalism Enabled by the Coronavirus Pandemic: An Existential Threat to Judicial Independence. International Journal for Court Administration. 2020. No. 11 (2).
11. Kyle Jordan, Mounk Yascha. The Populist Harm to Democracy: An Empirical Assessment. Tony Blair Institute for Global Change. December 2018.
12. Kyle Jordan, Mounk Yascha. What Populists Do to Democracies. The Atlantic. 26 December 2018.

13. Mounk Y. The Undemocratic Dilemma. *Journal of Democracy*. 2018. No. 29. P. 98—112.
14. Mounk Yascha. *Democracy on the Defense* // *Foreign Affairs*. 2021.
15. Rosenberg S. *Democracy Devouring Itself: The Rise of the Incompetent Citizen and the Appeal of Right-Wing Populism*. eScholarship, University of California. 1 January 2019.
16. Stephen McCarthy, Mark R. Thompson. UK: Routledge, 2021.
17. Thomas P. Boje. *Civility and Participatory Democracy. The Importance of Civil Society and Active Citizenship*. Denmark, 2021
18. Waldner David, Lust Ellen. Unwelcome Change: Coming to Terms with Democratic Backsliding. *Annual Review of Political Science*. 11 May 2018. No. 21 (1). P. 93—113.